

**DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT**

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref
08/742-

Dato

22 DES 2014

Fosen Vind AS - vindkraftverk på Fosen - samtykke til forhåndstiltredelse

1. Bakgrunn

Departementet viser til Fosen Vind AS' søknad av 29. september 2014 om samtykke til forhåndstiltredelse. Søknaden omfatter vindkraftverkene Kvenndalsfjellet, Storheia og Roan som det ble gitt konsesjon og ekspropriasjonstillatelse til ved departementets vedtak av 26. august 2013. Søknaden ble sendt på høring til berørte grunn- og rettighetshavere ved departementets brev av 3. oktober 2014

Departementet har i forbindelse med høringen mottatt uttalelse fra advokat Geir Haugen på vegne av sørgruppen i Fosen reinbeitedistrikt. Departementet har også mottatt kopi av brev til NVE i forbindelse med MTA-planen fra advokat Thomas Hjermann på vegne av nordgruppen i Fosen reinbeitedistrikt.

2. Departementets vurdering

Fosen Vind AS har begjært skjønn i skjønnsbegjæring av 22. august 2014. Når skjønn er begjært kan det gis samtykke til forhåndstiltredelse, jf. oreigningslova § 25 første ledd første punktum. Ekspropriantens alminnelige interesse i å komme i gang med tiltaket etter at det er gitt ekspropriasjonstillatelse, er i utgangspunktet tilstrekkelig til at forhåndstiltredelse kan gis, jf. Sandene/Keiserud, Oreigningsloven med kommentarer s. 255. Spørsmålet om samtykke til forhåndstiltredelse skal gis, beror på en konkret vurdering av om det i det enkelte tilfellet er rimelig, blant annet tatt i betraktning ekspropriasjonens art og omfang, den samfunnsmessige betydningen av tiltaket og de ulemper en forhåndstiltredelse vil kunne bety i det enkelte tilfellet.

Den samfunnsmessige betydningen av tiltaket er redegjort for i departementets konsesjonsvedtak og ekspropriasjonstillatelse. Fristen for idriftsettelse for at vindkraftverkene skal kvalifisere for rett til elsertifikater, gjør at Fosen Vind AS har en klar interesse i å komme i gang med tiltaket før skjønn er avholdt.

Som det fremgår av Sandene/Keiserud, s. 255, vil det være et viktig moment om ekspropriaten vil være sikret en betryggende behandling av erstatningskravet dersom det gis samtykke til forhåndstiltredelse. Det vil også være relevant å vurdere om det er tvist om gyldigheten av ekspropriasjonstillatelsen.

Advokat Haugen hevder i uttalelsen på vegne av sørgruppen, at det hefter flere feil ved konsesjonsvedtaket som medfører ugyldighet. At ekspropriaten har reist tvil om gyldigheten av ekspropriasjonstillatelsen forhindrer ikke at det kan gis samtykke til forhåndstiltredelse, jf. også Rt. 1975 side 965 og Sandene/Keiserud side 255.

Departementet viser også til forarbeidene til endringer av oreigningslova § 25 i Ot.prp. nr. 56 (1970-1971) s. 28:

”Det må imidlertid være klart at ikke enhver påstand om at ekspropriasjonen er ulovlig, bør kunne hindre en forhåndstiltredelse. Det ville være ensbetydende med at en ekspropriet ved f. eks å påstå at det ikke forelå lovheimel for inngrepet eller at ekspropriasjonssamtykket var ugyldig på grunn av saksbehandlingsfeil, ville kunne avskjære adgangen til forhåndstiltreding, uansett hvor svakt begrunnet innsigelsene måtte være. En innsigelse mot lovligheten bør såleis være et moment som tas i betraktning ved avgjørelsen om samtykke til forhåndstiltreding bør gis. Ved vurderingen bør det stå myndighetene fritt å tillegge dette den vekt som finnes rimelig. Det avgjørende her vil særlig være hvor nærliggende muligheten for at ekspropriaten kan få medhold i sin innsigelse(...)”

Departementet vil vurdere innsigelsene fra advokat Haugen og advokat Hjermand i det følgende.

2.1 Departementets folkerettslige vurdering

Advokat Haugen mener konsesjonsvedtaket er folkerettsstridig. I uttalelsen skriver advokat Haugen at folkerettens terskel anses for å ligge på tapet av en siidaandel. Ifølge advokat Haugen må tidligere inngrep tas i betraktning, og det er en saksbehandlingsfeil at eksisterende inngrep ikke er angitt i konsekvensutredningen. Advokat Haugen peker videre på inngrepets omfang, og mener sannsynligheten for at vedtaket er ugyldig er svært stor. Det vises også til omfattende og langvarige skader av anleggsarbeidet. Videre er det vist til at samfunnsmessige hensyn ikke har noen betydning for om konsesjonsvedtaket er folkerettsstridig.

Departementet konstaterer at advokat Haugen er uenig i departementets forståelse av folkeretten. Departementet viser konsesjonsvedtaket hvor forholdet til folkeretten er grundig vurdert. Departementet viser også til den folkerettslige utredningen som professor Geir Ulfstein gjennomførte i forbindelse med konsesjonssaken.

2.2 Forhold knyttet til MTA-planen

Advokat Haugen skriver i uttalelsen at det i forbindelse med MTA-planen planlegges mer omfattende anleggsarbeider enn det som legges til grunn i konsekvensutredningen og i departementets konsesjonsvedtak. Advokat Hjermand har på vegne av nordgruppen gjort gjeldende at arealbehovet må avklares før det kan gis samtykke til forhåndstiltredelse.

Departementet bemerker at rammen for tiltakene er fastsatt i konsesjonen, og at MTA-planen må holde seg innenfor denne rammen. MTA-planen skal godkjennes av NVE og kan påklages til departementet. Både anleggsperioden og omfanget av arealbehovet vil måtte avklares i MTA-planen. De innvendinger som er kommet mot å gi samtykke til forhåndstiltredelse, bør etter departementets oppfatning rettes mot MTA-planen.

Departementet kan ikke se at det er nødvendig at MTA-planen er godkjent før det kan gis samtykke til forhåndstiltredelse.

2.3 Om konsesjonsvedtaket er avgitt under tvil

I uttalelsen fra advokat Haugen er det vist til at departementet i konsesjonsvedtaket for Storheia vindkraftverk la til grunn at hensynet til sørgruppens reindrift var et tungveiende argument mot å gi konsesjon. Advokat Haugen viser til at tvil om konsesjonsvedtakets gyldighet kan være et moment i vurderingen av om samtykke til forhåndstiltredelse skal gis.

Advokat Haugen skriver at *"når gjennomføringen av anleggsarbeidet medfører slike vesentlige skadevirkninger, vil det i denne sak, hvor OED tydelig var i tvil om konsesjon skulle gis, være av avgjørende betydning om risikoen for nedleggelse av reindriften i Sørgruppen er betydelig."*

Departementet er uenig i dette synspunktet. Departementet har i konsesjonsvedtaket konstatert at realisering av Storheia vindkraftverk vil medføre ulemper for sørgruppens reindrift. I konsesjonsbehandlingen etter energiloven må departementet avveie fordelene og ulempene. At departementet konstaterte at hensynet til reindriften var en ulempe ved Storheia vindkraftverk, har imidlertid ikke betydning for den rettslige holdbarheten av konsesjonsvedtaket.

2.4 Samlet vurdering

Departementet mener Fosen Vind AS' interesse i å komme i gang med tiltaket før skjønn er avholdt overstiger ulempene en forhåndstiltredelse innebærer. Departementet finner derfor grunnlag for å gi samtykke til forhåndstiltredelse.

Det er en forutsetning for samtykke at Fosen Vind AS i nødvendig utstrekning opptar fortegnelse over eiendomsinngrepene slik at skjønnsretten blir sikret best mulig grunnlag for erstatningsfastsettelsen, jf. erstatningslova § 25 annet ledd.

Departementet ber om at en utskrift av vedkommende skjønn samt en bekreftelse fra revisor for at den fastsatte erstatningen er betalt, blir sendt til NVE.

3. Konklusjon

Fosen Vind AS gis samtykke til forhåndstiltredelse som omsøkt.

Departementets vedtak om forhåndstiltredelse kan ikke påklages, jf. forvaltningslovsforskriften § 22 bokstav b.

Med hilsen

Tollef Taksdal (e.f.)
underdirektør

Carl Fredrik Ekeberg
rådgiver

Kopi til:

Norges vassdrags- og energidirektorat

Adresseliste

Grunn- og rettighetshavere som
nevnt i vedlagte adresseliste

Advokatfirmaet Nidaros DA v/adv. Ivar Chr. Andersskog	Kjøpmannsgt. 19	7013	TRONDHEIM
Fosen reinbeitedistrikt driftsgruppe nord	Sjøåsen	7750	NAMDALSEID
Dalan Advokatfirma DA v/adv. Thomas Hjermann	Postboks 1214 Vika	0110	OSLO
driftsgruppe sør Fosen reinbeitedistrikt	Sjøåsen	7750	NAMDALSEID
Advokatfirmaet Brønner & Co v/adv. Geir Haugen	Postboks 1834	0123	OSLO
Fosen Vind AS c/o Statkraft	Postboks 200 Lilleaker	0216	OSLO

Parts- og adresseliste

Hjemmelshaver	Adresse	Postnr.	Poststed
Alstad, Einar Rolf		7180	Roan
Aune, Harald Petter	Mørre	7170	Åfjord
Aune, Per Olav	Mørre	7170	Åfjord
Bjørndal, Margrethe	Bartnes	7730	Beistad
Brattgjerd, Gisle	Øverdal	7194	Brandsfjord
Dahlen, Hege Miranda	Høgsetgrenda 27 A	7026	Trondheim
Eian, Einar		7180	Roan
Forfot, Assar Magne	Nerdal	7194	Brandsfjord
Gravdal, Olav - dødsbo v/ Aasegg, Oddveig	Jelsnesveien 595	1708	Sarpsborg
Hagen, Kjell Tore	Utsikten 4	1929	Auli
Hanssen, Tore Helge Kristian		7580	Selbu
Isaksen, Ingar Håkon		7180	Roan
Jensen, Tore		7180	Roan
Jensen, Tove	Storflotta	7180	Roan
Jenssen, Jan Inge	Sørvika	7180	Roan
Johansen, Jan Olav	Harald Bothners veg 13	7052	Trondheim
Johansen, Laila J.	Einarstalen	7194	Brandsfjord
Johansen, Per Ola		7194	Brandsfjord
Johansen, Roger	Camilla Colletts veg 6	7045	Trondheim
Lothe, Arne		7194	Brandsfjord
Martinsen, Dag Lothe		7180	Roan
Martinsen, Edel Tove	Nordskjørin	7180	Roan
Martinsen, Henning Marius		7180	Roan
Mjølnér Ungdomslag	Ytre Snillfjord,	7257	Snillfjord
Mørreaunet, Håvard		7170	Åfjord
Nerdal, Marius		7194	Brandsfjord
Nerdal, Sigrun Jorid	Hofstad	7194	Brandsfjord
Nilssen, Brynhild Inga Strøm		7180	Roan
Nygård, Odd Arve	Roan	7180	Roan

Pettersen, Hanne Marita	Sandgata 59	7012	Trondheim
Ramsøskar, Olav	Gammelvegen 31	7094	Spondal
Simavik, Magnar Otto		7180	Roan
Solli, Frank		7194	Brandsfjord
Svanholm, Knut Ivar	H. O. Christiansens veg 44	7048	Trondheim
Sjøberg, Jonny Ingebrikt		7180	Roan
Sjødahl, Øyvind	Mørre	7170	Åfjord
Terning, Paul Magne	Sumstad	7194	Brandsfjord
Ugedal, Kai	Furuhaugen 5	7170	Åfjord
Varghiet Skoger AS	Ulvenveien 88	0581	Oslo
Wilmann, Ole Kristian		7180	Roan
Øverdal, Lars-Jøran		7194	Brandsfjord
Øverdal, Marte Sneve		7194	Brandsfjord
Øverdal, Silje Sneve		7194	Brandsfjord